

**Oponentský posudek na bakalářskou práci Miroslavy Pirogové
„Euroskepticismus a jeho projevy v ČR na příkladu ČSSD a ODS mezi lety 2006-2018“**

Bakalářská práce je věnována euroskepticismu v české politice. Práce má dvě části. V první jsou probrány hlavní typologie euroskepticismu, které se diskutují v odborné literatuře. V druhé části potom autorka aplikuje vybranou typologii na českou politiku, jmenovitě na ODS a ČSSD, a to typologii Taggarta a Szczerbiaka, která euroskepticismus považuje za takřka všeobecný rys stranických systémů ve střední a východní Evropě a rozlišuje euroskepticismus na tvrdý a měkký. Vlastnímu výkladu předchází Úvod, ve kterém autorka velice volně a povrchně nastoluje téma evropské integrace. Nevím, proč zmiňuje Panevropskou unii, ale nikoli Společnost národů po První světové válce. Vývoj po Druhé světové válce je pouhým přehledem hlavních integračních kroků ale bez nějakého hlubšího osvětlení zlomů a paradigmatických změn. Vzhledem k tomu, že se zaměřuje na nedávné období po roce 2006, tak chybí informace o změnách z této doby, anebo též doby bezprostředně předcházející, které pro rozvoj současného euroskepticismu byly rozhodující. Přitom svou roli hrály nejenom změny institucionální v procesu integrace EU, ale též další události, především migrační krize v roce 2015/2016. V Závěru autorka, jak třeba, shrnuje výsledky svého zkoumání. Potvrzuje svoji hypotézu, že se euroskepticismus prohlubuje a že ODS je euroskeptická vůči EU, zatímco ČSSD jenom vůči určitým politikám EU.

Výběr stran a období by vyžadovalo důkladnější odůvodnění. Zúžení studia na ODS a ČSSD je možné, ale sporné, stejně jako výběr období 2006-2018, tedy od Topolánkovy vlády do současnosti. Bez povšimnutí potom zůstaly důležité skutečnosti, které na rozvoj euroskepticismu v ČR měly vliv. Český stranický systém se právě v této době významně proměnil s nástupem hnutí ANO, což zprvu sice nemělo souvislost s euroskepticismem, ale nástup populistických a nacionalistických sil ve Střední Evropě s tématem souvisí. Nikoli náhodou také u nás se právě v té době proměnil diskurz o EU a objevily se nové euroskeptické síly, především Okamurův Úsvit a poté SPD, nebo Česká suverenita, nemluvě o různých protiimigrantských hnutích. Zaměření na ČSSD a ODS příliš zužuje vybrané téma a důležité otázky nechává stranou. Pro zkoumání euroskepticismu v ODS je zase klíčový Manifest eurorealismu z roku 2001, který autorka nechává stranou.

Metodologicky práce vychází z komparativní politologie. Euroskepticismus je zkoumán v rámci soutěže politických stran o přízeň voličů a výsledkem studia jsou stranické klasifikace a typologie. V tomto ohledu autorka prokázala potřebnou znalost hlavních typologií euroskepticismu užívaných v odborné literatuře. Stručně je vždy popsala a uvedla hlavní charakteristiky. Chybí ale nějaký vlastní rozbor těchto typologií, nebo vzájemné polemiky jejich autorů. Navíc, některé charakteristiky jednotlivých typů jsou nejasné a jiné nedostatečné. Tak na straně 18-19 při výkladu typologie Mudda a Kopeckého, která kombinuje optimistické a pesimistické postoje jednak k procesu evropské integrace (EI) a jednak k institucím EU, se podle tabulky dozvídáme, že „europragmatisté“ jsou eurooptimisté k EI a eurofobové k EU, ale ve výkladu čteme, že jsou to ti, co „nepodporují základní myšlenky EI, nemají výrazný postoj k EU a přijímají EU jen proto, že to je výhodné pro stát nebo stranu.“ Když ale nepodporují EI, tak jsou to podle tabulky europesimisté nikoli eurooptimisté. Nebo na straně 21, kde se vykládá typologie podle Flooda je tabulka, kde v prvním sloupci jsou „postoje“ a v druhém slovo „krátký“ bez upřesnění. Co to je za označení „krátký“?

Autorka nicméně prokázala, že se dokáže orientovat v teoretických diskusích o euroskepticismu v komparativní politologii a dovede aplikovat tyto poznatky na reálnou situaci v ČR. Práce splňuje základní požadavky věcné i odborné kladené na bakalářskou práci. Navrhuji klasifikovat ji známkou dobře.